

INVESTERINGSPLAN

GROEIFONDS

RIJSWIJK

Plus op Rijswijk

Rijswijk is één van de snelst groeiende steden van Nederland. Dat is niet verwonderlijk, gezien de vele kwaliteiten die de stad te bieden heeft. In de stadvisie Rijswijk 2030 staan deze kwaliteiten goed omschreven: van het rijke verenigingsleven tot de centrale ligging in de regio. Van oorsprong was Rijswijk een geliefde plek voor Hagenaren die het lawaai en de stank van de grote stad ontvluchtten. Ook nu verwelkomen we inwoners uit de regio, niet alleen als bezoeker van winkelcentrum In de Bogaard, maar ook als nieuwe bewoner. Ze kunnen hier verrassend luxe wonen tegen een betaalbare prijs. Zo zijn er steeds meer Rijswijkers die hier wonen, werken en reizen.

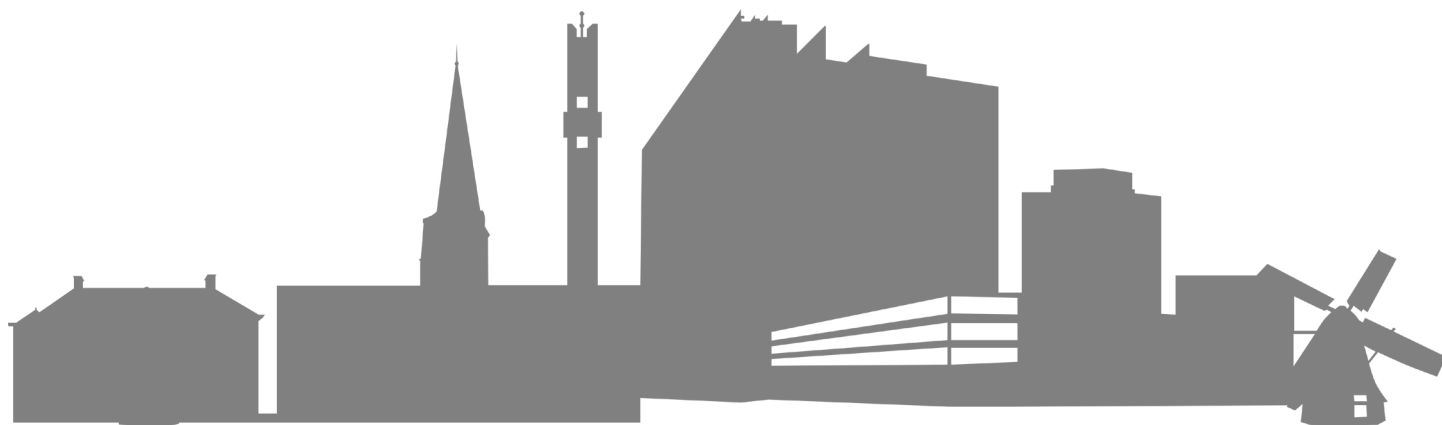
Nu en in de toekomst

Deze groei heeft gevolgen voor onze stad. Het verhoogt de druk op de natuur, op de gemeenschap, op de welvaart en het welzijn. Het is onze verantwoordelijkheid om Rijswijk toekomstbestendig te maken. We moeten ervoor zorgen dat ook nu en in de toekomst iedereen kan genieten van de kenmerken waarom mensen van oudsher al naar Rijswijk kwamen: voor het groen, de recreatie en het ontspannen wonen. Dat vraagt om investeringen in infrastructuur, groen en de vele voorzieningen.

Maar de financiën van Rijswijk staan onder druk, omdat de uitgaven van de gemeente al enkele jaren sterker stijgen dan de inkomsten. Als gevolg hiervan moeten we als gemeente steeds slimmer omgaan met ons geld. Dit betekent niet alleen dat we moeten bezuinigen, maar ook dingen anders moeten doen (hervormen) of alleen geld uitgeven als we zeker weten dat het ook iets oplevert (verantwoord investeren).

Omdat de hand op de knip moet, is het lastig om geld te vinden voor projecten die niet noodzakelijk zijn om nu het hoofd boven water te houden, maar wel een grote plus betekenen voor de toekomst van de stad. Bijvoorbeeld het aantrekkelijker maken van winkelgebieden, of de bouw van een parkeergarage. Voor dit soort grote uitgaven die je maar eens in de zoveel jaar doet, hebben we geen geld in de begroting, maar wel op onze spaarrekening.

Onze spaarrekening is dankzij de verkoop van aandelen vorig jaar goed gevuld. We bezaten aandelen van Eneco, die we hebben verkocht voor maar liefst 71 miljoen euro. Dit geld willen we nu op een verstandige manier uitgeven, op zo'n manier dat Rijswijk er echt iets aan heeft. Het zou uiteraard niet slim zijn om al ons spaargeld ineens uit te geven. Daarom houden we een bedrag van 20 miljoen euro op onze spaarrekening, zodat de 'financiële gezondheid' van onze stad verbetert en we beter in staat zijn om eventuele tegenvallers op te vangen. De overige 51 miljoen kunnen we wel inzetten.

Groei goed begeleiden

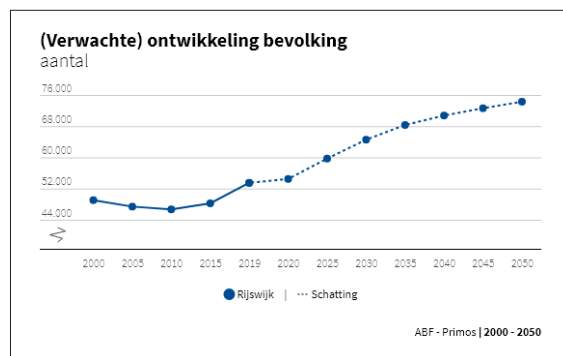
Bij de projecten waaraan we geld willen uitgeven hebben we goed gekeken naar Rijswijk zelf. Hoe ziet de stad er nu uit en hoe in de toekomst? Groei is geen doel op zich, maar we willen wel dat we die groei goed begeleiden, zodat de kwaliteit van onze stad meegroeit met de omvang, de gemeenschap er volop van profiteert en de welvaart behouden blijft. We kijken hierbij vooral ook naar ons sociaal kapitaal: naar een gemeenschap met veel vertrouwen in elkaar, sterke sociale netwerken en betrokkenheid. Dit draagt bij aan de veiligheid in de stad, een betere gezondheid en meer zorgzaamheid. Als gevolg hiervan neemt de zelfredzaamheid toe en hoeft de gemeenschap minder een beroep te doen op de overheid.

Voor onze plus op Rijswijk richten we een speciaal fonds op, dat we het Groeifonds noemen. In dit fonds staat beschreven in welke projecten we geld willen stoppen. De projecten in het groeifonds noemen we Groeiprojecten; ze helpen om Rijswijk op een duurzame manier verder te laten groeien. Zowel dus in omvang als op het gebied van welvaart en welzijn. We investeren op een slimme manier in zaken die – naast maatschappelijk – ook financieel rendement opleveren. Zo levert ons spaargeld ook steeds weer geld op en kunnen we het Groeifonds blijven aanvullen voor volgende generaties. Waar mogelijk zoeken we de samenwerking met andere partijen en overheden. Door subsidies en cofinanciering zodat we dat ook anderen financieel bijdragen aan de groei van Rijswijk.

Om de stad echt vooruit te helpen hebben we drie hoofdzaken benoemd: Rijswijk groeit, verandert en veroudert. Het is belangrijk dat elke euro hieraan iets positiefs bijdraagt.

Rijswijk groeit

Het inwoneraantal stijgt naar boven de 60.000. Daarmee zijn we zoals gezegd één van de snelst groeiende gemeenten van Nederland. Deze bevolkingsgroei zorgt dat we meer huizen, scholen, kantoren, winkels en bedrijven nodig hebben. Maar ook zaken als maatschappelijke ondersteuning, zorg, sport, cultuur en recreatie. En meer inwoners zorgt voor meer auto's, fietsers, reizigers in het openbaar vervoer enzovoorts. Het zorgt dus voor meer drukte op de weg.

Rijswijk verandert

We staan voor grote veranderingen. Bijvoorbeeld omdat er nieuwe technologieën beschikbaar komen, of omdat het klimaat verandert. Maar ook omdat we gezondere lucht willen en minder afhankelijk willen zijn van fossiele brandstoffen. We vinden als gemeenschap nu andere dingen belangrijker dan in het verleden. Daarmee moeten we rekening houden.

Rijswijk veroudert

We staan voor grote veranderingen. Bijvoorbeeld omdat er nieuwe technologieën beschikbaar komen, of omdat het klimaat verandert. Maar ook omdat we gezondere lucht willen en minder afhankelijk willen zijn van fossiele brandstoffen. We vinden als gemeenschap nu andere dingen belangrijker dan in het verleden. Daarmee moeten we rekening houden.

De Groeiprojecten

Naast de drie hoofdzaken waaraan elke euro iets moet bijdragen, hebben we de groeiprojecten onderverdeeld in drie categorieën: de eerste categorie betreft projecten die we meteen kunnen uitvoeren. Voor deze projecten maken we concrete voorstellen die we aan de gemeenteraad voorleggen. Daarnaast hebben we een categorie projecten waarvoor we nog eerst de plannen verder moeten uitwerken. Voor deze projecten – die we hopelijk in de nabije toekomst kunnen uitvoeren – leggen we nu alvast geld opzij. De laatste categorie betreft projecten die we in de toekomst graag zouden willen uitvoeren, maar alleen als blijkt dat er in het groeifonds nog geld over is. Deze projecten noemen we nu wel alvast, zodat het duidelijk is wat onze ambities op de langere termijn zijn.

Categorie 1: direct uitvoerbaar

Omgeving In de Bogaard

Veel Rijswijkers koesteren warme herinneringen aan winkelcentrum In de Bogaard. We blazen het gebied nieuw leven in, zodat ook de toekomstige generaties hier nieuwe herinneringen kunnen maken. Doorn in het oog bij het opknappen van het Bogaardgebied is de Prinses Beatrixlaan. Deze drukke verkeersader waarover dagelijks duizenden (met name Haagse!) automobilisten rijden, doorklieft de wijk op een manier zoals we dat nu nooit meer zouden willen. We willen juist meer ruimte om te leven, met gezondere lucht. De oplossing is een tunnel onder een groot deel van de Prinses Beatrixlaan. Dat zorgt voor betere doorstroming (minder files) en een gezondere omgeving om te wonen, werken en recreëren. Niet alleen in Rijswijk, maar voor de hele Haagse regio. Om met de tijd mee te gaan hebben we de toekomstige tunnel de werktitel 'Amaliatunnel' gegeven. Wij vinden de Amaliatunnel zo belangrijk dat we er een fors deel van het spaargeld voor opzij zetten. Een tunnel kost alleen zoveel geld dat Rijswijk het nooit alleen kan betalen. Daarom zijn we ook hard bezig om te zorgen dat andere partijen (zoals de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en het Rijk) hiervoor geld vrijmaken.

- Groeiproject Ondertunneling Beatrixlaan

Corona Maatregelenpakket

Anderhalf jaar geleden had nog niemand van het coronavirus gehoord. Hoe anders is dat nu. De impact van de coronacrisis op onze samenleving is enorm. We hebben tientallen inwoners verloren aan het virus en we zijn zo beperkt in ons dagelijks bestaan dat de vergelijking met oorlogstijd vaak is gemaakt. Corona zorgt ook voor grote verschillen. Sommige inwoners lopen letterlijk tegen de muren van hun kamer op, terwijl anderen nog alle ruimte hebben in hun tuin. Sommige ondernemers draaien omzetten als nooit tevoren, anderen zien alles waar ze jaren zo hard voor hebben gewerkt opgaan in rook. Van horeca en hotels die de stad doen bruisen is de reden van bestaan afgepakt: het contact met hun klanten. Ze zijn hard getroffen, zowel in de portemonnee als mentaal. De hulp van de rijksoverheid is onvoldoende. Ook al staan onze eigen financiën onder druk, we vinden dat we getroffen inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners moeten helpen waar we kunnen. Daarvoor voeren we een maatregelenpakket in.

Het pakket bestaat uit het inzetten van bestaand beleid, extra uitgaven en het verruimen van beleid. De maatregelen zijn gericht op het herstellen wat kapot is gemaakt, het brengen van een beetje verlichting waar mogelijk en het ondersteunen van getroffen sectoren. Na een jaar opgesloten te hebben gezeten, willen we ervoor zorgen dat we er als stad snel weer 'bovenop' komen. We streven naar een levendige gemeenschap die voor elkaar klaar staat, we bieden een vangnet voor hen die het niet meer redden en we steunen ondernemerschap dat zo belangrijk is voor de voorzieningen en dynamiek in onze stad.

- [Groeiproject Corona Maatregelenpakket](#)

Nieuwe energie

Om opwarming van de aarde tegen te gaan schakelt de wereld over naar duurzamere energiebronnen. Ook in Nederland is een grote energietransitie gaande, met grote gevolgen voor onze energie-infrastructuur. We moeten zorgen dat Rijswijk ook op dit vlak klaar is voor de toekomst. We investeren daarom onder meer in netbeheerder Stedin. Het rendement (dividend) dat we hiervoor ontvangen stoppen we in een Energiefonds. Hiermee betalen we initiatieven in Rijswijk op het gebied van energie, onder meer om te zorgen dat inwoners op een betaalbare manier kunnen overstappen op nieuwe energievormen

- [Groeiproject Investeringsfonds Energietransitie en Klimaat](#)

Betaalbare huurwoningen

Ondanks de opkomende woningmarkt met name vanaf 2014, blijft de landelijke productie van de woningbouw achter bij de planning. De afgelopen twee jaar is gebleken dat de markt landelijk, maar specifiek ook in Rijswijk, in het segment van middeldure woningen onvoldoende heeft gepresteerd. De groep die tussen wal en schip valt is sindsdien fors toegenomen. Dat is nog eens extra versterkt door de zeer sterk gestegen prijzen van koopwoningen, die niet of nauwelijks meer bereikbaar zijn voor de zogenaamde middeninkomens.

In Parkrijk willen we nog dit jaar starten met de bouw van 100 betaalbare huurwoningen in het segment 800 tot 1000 euro huur. Dat doen we samen met marktpartijen en in overleg met de woningbouwcorporatie Rijswijk Wonen, door het oprichten van het Woonfonds Rijswijk. De woningcorporatie zet in op de bestaande stad, met een urgenter sociaal profiel. De nieuwe woningen van het Woonfonds Rijswijk zijn van belang voor de mogelijkheden voor doorstroming van kandidaten uit de sociale huurvoorraad, in het bijzonder de scheefwoners. De constructie van een Woonfonds garandeert dat de betaalbaarheid van deze woningen gedurende lange tijd gegarandeerd is.

- [Groeiproject Woonfonds Rijswijk](#)

Spelen, bewegen en ontmoeten

Meer inwoners betekent ook meer kinderen en meer jongeren. We willen de schaarse ruimte die er is benutten én zeker stellen voor kinderen en jongeren om lekker buiten te spelen en zich te vermaken. We zorgen voor voldoende groene plekken met ruime, veilige en uitdagende speel- en recreatieplekken. Niet alleen omdat het leuk is, maar ook omdat het hen helpt bij een positieve en sociale ontwikkeling en het ontdekken van hun talenten en mogelijkheden. Het is een basisvoorwaarde om op een goede en gezonde manier op te groeien.

Rijswijk telt nu ruim 170 speelplekken waar kinderen met plezier veilig buiten kunnen spelen. We willen dat dit aantal groeit. Voor de kleintjes, maar ook voor de oudere jongeren in de gemeente. Er zijn speeltuinen met schommels en speelhuisjes voor de allerjongsten tot tafeltennistafels voor de oudere jeugd. Voor die laatste groep is dat niet genoeg. Daarom willen we dat er voor de oudere jeugd 'chill'-plekken bijkomen zoals een interactief ontmoetingspunt, de zogenaamde Smart Job. Om de jeugd zo snel mogelijk tegemoet te komen zorgen we in ieder geval voor de terugkeer van de skatebaan.

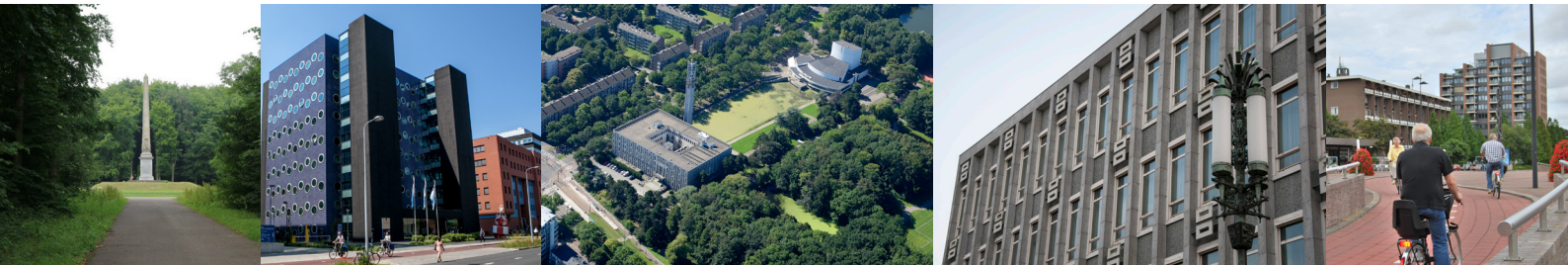
- Groeiproject Faciliteiten voor jongeren

Categorie 2: alvast geld voor reserveren

Omgeving Huis van de Stad

Rijswijk heeft twee gezichten: een dorp, waarvan Oud-Rijswijk het uithangbord is, en een stad met hoogbouw zoals op bedrijventerrein de Plaspoelpolder en het nieuwe bruisende Bogaard Stadscentrum. De verbinding tussen deze twee gebieden is de landgoederenzone en het gebied Ter Nieuwburg/Te Werve. Centraal hierin liggen de schouwburg en vanaf 2022 het Huis van de Stad.

Het Huis van de Stad is straks het thuishonk van het gemeentebestuur en diverse culturele instellingen als de bibliotheek. Maatschappelijk gezien het nieuwe kloppende hart van de stad dat alle Rijswijkers met elkaar verbindt. Om te zorgen dat iedereen zich hier thuis voelt investeren we in de omgeving. Belangrijk is dat het Huis van de Stad goed bereikbaar blijft met het OV en dat er een parkeergarage komt, zodat we voorkomen dat het op straat vol komt te staan met auto's en fietsen. In praktijk kan de aanleg van een parkeergarage lastig zijn, omdat het altijd iets meer geld kost dan het oplevert. We betalen deze 'onrendabele top', zodat de aanleg haalbaar is.

Ook knappen we de wandelpaden en fietsroutes op. Hetzelfde geldt voor het groen in de omgeving. Het landgoederenzone-gebied moet een uitstraling krijgen waar de geschiedenis van Rijswijk duidelijk voelbaar is. Het karakter van de verschillende historische buitenplaatsen en de monumentale omgeving rondom De Naald versterken we. Voor iedereen is dit een fijn gebied om te verblijven, zowel voor jong als oud. Het groen in de straten en perken is belangrijk voor ons woongenot. Dat moet netjes onderhouden zijn, nu en in de toekomst. Om te zorgen dat de landgoederenzone ook in de toekomst goed onderhouden blijft maken we een groenbeheerplan. Omdat de volledige aanpak van de landgoederenzone een veelomvattende opgave is, kunnen we niet alles tegelijk. We kiezen ervoor om de kwaliteit te verbeteren in twee fases. Deze fases werken we nog verder uit in een uitvoeringsplan. Tot slot willen we een openluchttheater realiseren, op één van de prachtige plekken in het gebied. Waar het theater komt en hoe het er uit gaat zien bepalen we samen met de stad. Hiervoor starten we een participatietraject.

- Groeiproject Parkeergarage
- Groeiproject Landgoederenzone Fase I

Omgeving Rijswijk Zuid

De bouw van onze meest duurzame wijk RijswijkBuiten verloopt voorspoedig. Bij het ontwerpen van dit nieuwe stadsdeel hebben we veel aandacht besteed aan het groen in de straten. Daarmee voorkomen we zoveel mogelijk hittestress en wateroverlast. En het zorgt voor een goede mix van verschillende planten en dieren, de zogenoemde biodiversiteit. We vinden dat alle voorzieningen in het gebied - zoals het Wilhelminapark en Elsenburgerbos - fijne plekken moeten zijn voor de huidige en nieuwe bewoners. Voor alle Rijswijkers dus. Ook moeten ze makkelijk bereikbaar zijn, bijvoorbeeld met de fiets. Dat geldt ook voor de maatschappelijke voorzieningen in de wijk, zoals buurtcentra en de sportvoorzieningen. Als we de parken in Rijswijk Zuid aan elkaar verbinden heeft dat een positief effect op de geluid- en luchtkwaliteit en neemt de invloed van de A4 op het leefklimaat af. Hiervan profiteert de hele stad.

In de parken kun je ontspannen, spelen, sporten, én zwemmen. Dat willen we zo houden, zodat iedere Rijswijker kan zwemmen, ook diegene met een kleine beurs. Om te zorgen dat het natuurwater van zwemwaterkwaliteit blijft, zorgen we voor een andere indeling rond de plassen. Door bijvoorbeeld natuurlijke 'grenzen' te maken houden we ganzen weg bij het zwemwater.

- [Groeiproject Kwaliteit en verbinden parken Rijswijk Zuid](#)

Innoveren door slimmer werken

Rijswijk staat voor grote en complexe opgaves. Om deze het hoofd te bieden is het belangrijk dat de ambtelijke organisatie verandert, vernieuwt en slimmer werkt. We moeten investeren in mensen zodat we over voldoende ambtelijk vakmanschap beschikken om de vraagstukken van vandaag te kunnen adresseren. In onze dienstverlening draait het om de menselijke maat en de overgang van 'daar ben ik niet van', naar 'wat kan ik voor u doen?'. Ook maken we onze dienstverlening nog meer digitaal en eigentijds, met daarbij altijd ruimte voor persoonlijke ontmoetingen en de mogelijkheid om vragen te stellen (met of zonder afspraak).

Zo kan de gemeente ook in de toekomst grote transitie's en uitdagingen het hoofd bieden. Door slimmer te werken kunnen we dingen anders aanpakken, bijvoorbeeld op het gebied van Jeugdhulp en de Wmo. We geven ruimte om het beleid voor de Jeugdhulp en de Wmo te vernieuwen. Door dingen anders te organiseren kunnen we op langere termijn onze doelen op een goedkopere manier halen. Ook innovatie draagt bij aan meer vertrouwen in de overheid.

- [Groeiproject Innovatiefonds en Actieplan Jeugd | WMO](#)

Categorie 3: wensen voor de toekomst

Omgeving Oud Rijswijk

Het centrum van Oud Rijswijk willen we graag verbeteren door het openbaar gebied op te knappen, het mooier te maken voor bewoners en aantrekkelijker voor bezoekers. Oud Rijswijk blijft wat ons betreft zoals het is: een prachtig historisch gebied met een dorps karakter. Om het gebied in de toekomst te kunnen verbeteren, is een totaalplan nodig waarin we kijken naar zaken als de verouderde parkeerterreinen en het verbeteren van de verkeersveiligheid. Als het zover is willen we beginnen met het verbeteren van de ingang van het winkelcentrum vanaf de Haagweg. We willen zorgen dat deze entree er weer piekfijn uit komt te zien. Het gaat niet alleen om de winkels, maar om het opplussen van het totale woon-, leef- en horecagebied.

- Groeiproject Aantrekkelijker en veiliger Winkelcentrum Oud-Rijswijk

Volgende fase landgoederenzone

De landgoederenzone strekt zich uit over heel Rijswijk. Het verhogen van de kwaliteit van het gebied is dan ook een veelomvattende opgave. Deze opgave concentreert zich op onder meer de toegankelijkheid, beeldkwaliteit en natuur van het gebied. Door onze investeringen in de landgoederenzone zorgen we voor een sterke verbetering van de waarde voor de stad en de beleving van de gebruiker. Zoals eerder beschreven maken we een uitvoeringsplan waarin de verschillende fases van onze aanpak staan beschreven (zie categorie 2 Omgeving Huis van de Stad, Groeiproject Landgoederenzone I). We beginnen met de omvangrijkere projecten die de structuur van het gebied verbeteren. Daarna gaan we aan de slag met de herinrichting van kansrijke plekken. Het uitvoeringsplan met het volledige overzicht leveren we binnenkort op.

- Groeiproject Landgoederenzone Fase II

Investeringskader

De voorgestelde Groeiprojecten zijn getoetst aan het Investeringskader dat in december 2020 door de raad is vastgesteld. De uitkomsten van deze eerste toetsing zijn hieronder opgenomen en in individuele voorstellen die ter besluitvorming voorliggen.

Een aantal opmerkingen vooraf:

- De toetsing op de criteria uit het Investeringskader leidt niet tot een absolute uitkomst. De toetsing is enkel bedoeld ter ondersteuning van de afwegingen en de besluitvorming.
- De Groeiprojecten kennen elk hun eigen tempo en fasering, niet alles hoeft (en kan) gelijktijdig opgestart te worden. Ook zijn de Groeiprojecten verschillend qua type en inhoud: er worden revolverende fondsen gevormd met een publiek belang, er wordt geïnvesteerd in de jeugd en er zijn fysieke investeringen voor de korte en voor de lange termijn.
- Hieruit volgt dat voor ieder Groeiproject verschillende besluiten op verschillende momenten aan de raad zullen worden voorgelegd. Bij verdere uitwerking van een Groeiproject kan de uitkomst van de toetsing veranderen.

De eerste toetsing van de Groeiprojecten levert het volgende beeld op:

Groeiproject	Bedrag x	Afwijzingscriteria			Inhoudelijke weging				Financiële weging		
		Publiek belang	Breed draagvlak	structurele dekking	aansluiting stadsvisie	bijdrage aan meerdere opgaves	bijdrage aan huidige opgaves en afspraken	doelstelling en uitvoering kansrijk	verdient zichzelf terug	bijdragen van andere partijen	financiële consequenties bij afzien
Ondertunneling Beatrixlaan	€ 30.000										
Corona Maatregelenpakket	€ 1.846										
Investeringsfonds Energietransitie en klimaat	€ 7.120										
Woonfonds	€ 3.300										
Faciliteiten voor jongeren	€ 485										
Parkeergarage	€ 2.500										
Landgoederenzone Fase I	€ 3.500										
Kwaliteit en verbinden parken Rijswijk Zuid	€ 1.300										
Innovatiefonds en Actieplan Jeugd WMO	€ 1.000										
Aantrekkelijker en veiliger Winkelcentrum Oud-Rijswijk	pm										
Landgoederenzone Fase II	pm										
Totaal	€ 51.051										

- Afwijzingscriteria: alle voorgestelde Groeiprojecten scoren positief
- Inhoudelijke criteria: alle voorgestelde Groeiprojecten scoren positief.
- Financiële criteria: drie Groeiprojecten scoren positief en nog eens drie scoren gedeeltelijk positief.
- Voor vijf Groeiprojecten geldt dat ze op de financiële aspecten uit het Investeringskader niet positief scoren. Bij deze projecten is de afweging op de inhoudelijke criteria doorslaggevend. Zonder Groefonds waren deze investeringen waarschijnlijk niet haalbaar geweest.

De vorming van het Groefonds was een unieke kans, temeer daar de reguliere exploitatie van gemeenten en zeker ook die van Rijswijk sterk onder druk staat. Rijswijk heeft een financieel risicovol profiel. In de Kadernota 2020 is de financiële koers van Rijswijk vastgesteld: in vier jaar willen we toegroeien naar een financieel neutraal profiel. Het Investeringsplan Groefonds past goed in die koers.